

Систем регионалних центара за таленте Републике Србије

П Р А В И Л Н И К

**ОПШТИНСКОГ, РЕГИОНАЛНОГ И ДРЖАВНОГ
ТАКМИЧЕЊА
ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА
ПО НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА**

Школска 2023/2024. година

Чачак, 2023.

ПРЕДГОВОР

Циљ рада Центара за таленте је да идентификују што већи број надарених ученика из различитих области и да им кроз различите облике рада створе услове за њихов даљи развој у наставном предмету за који искажу интересовање. У томе им помоћ пружају научни сарадници из различитих институција: универзитета, САНУ, института, привреде и школа – које ангажујемо као предаваче и менторе.

У свету је одавно преовладало мишљење да се даљи прогрес не може остварити без освајања и примене нових знања. Због тога је нужно да се свако друштво брине о онима који активно или потенцијално могу пружити натпросечне резултате у делатностима којима се баве. Резултати које постижу даровити ученици односе се на знање у свим подручјима људске делатности, јер се о развоју друштва може говорити само у целини.

У нашем друштву постоји изражен интерес за додатним радом са надареном децом. С друге стране, постоји и велика потреба државе за развојем младих талената из области природних, друштвених, техничких, технолошких, хуманистичких, уметничких и других области знања. Убрзан развој и константне промене у свим областима живота намећу потребу систематског откривања, идентификације и подстицања рада са надаренима, у чему Центри имају вишедеценијско искуство.

У свом систематском приступу, Центри покривају две битне области:

1. Откривају и идентификују надарене ученике;
2. Пружају надареним ученицима подршку у раду и развоју.

У школској 2023/2024. години **Регионални центри Републике Србије** организују 66. по реду Државно такмичење талентованих ученика, које обухвата следеће нивое:

1. **Општинско такмичење** – које организују сви Регионални центри за таленте појединачно, за своје ученике, из оних општина које покривају у свом раду;
2. **Регионално такмичење** – које организују сви Регионални центри за таленте појединачно, за своје ученике који су остварили пласман на Општинском нивоу такмичења;
3. **Државно такмичење** – које организује један Центар, за потребе свих Регионалних центара (одлука о томе који ће Центар преузети такмичење у конкретној школској години доноси се на састанку Колегијума свих Регионалних центара Републике Србије).

ПРАВИЛНИК ТАКМИЧЕЊА

Члан 1.

Такмичење се спроводи у оквиру следећих наставних предмета:

1. Математика
2. Информатика и програмирање
3. Физика
4. Хемија
5. Екологија и заштита животне средине
6. Биологија
7. Српски језик
8. Књижевност
9. Енглески језик
10. Географија
11. Историја
12. Психологија
13. Мехатроника

Члан 2.

Општински ниво такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима састоји се од: **Теста знања.**

Регионални и Државни ниво такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима састоје се из два сегмента:

- **Теста знања;**

- **Презентације и одбране истраживачког рада.**

Члан 3.

Тест знања се састоји од одређеног броја питања или задатака дефинисаних тако да се могу решити у предвиђеном времену и да збирно вреде **40 бодова на Регионалном и Државном такмичењу**, односно **100 бодова на Општинском нивоу такмичења** (јер нема одбране рада).

Број питања на свим нивоима такмичења је усклађен са захтевношћу одговора и варира од области до области. Питања у тесту су усклађена са **Наставним планом и програмом** према узрасту, предмету и пређеном градиву до датума одржавања такмичења. **Литературу** која ће бити коришћена у изради тестова одређује Организатор Државног такмичења и списак доставља другим Центрима, најкасније до новембра текуће године.

Време решавања теста је максимум 90 минута.

Члан 4.

При писању истраживачког рада, полазници су обавезни да се придржавају Упутства за писање истраживачког рада. Регионални центри су у обавези да полазнике и њихове менторе благовремено упознају са Упутствима за писање истраживачког рада.

Члан 5.

Један истраживачки рад може да ради један или највише два полазника – аутора у пару.

Члан 6.

Један полазник може да учествује на такмичењу са радом из једног наставног предмета.

Члан 7.

Аутори истраживачког рада и ментори сnose одговорност за аутентичност рада. Рад за који се утврди да је већим делом преписан од других аутора или да не припада ученику који га презентује биће дисквалификован са такмичења. Такође, потписани ментори таквог рада ће сносити одговорност.

Члан 8.

Општинско и Регионално такмичење талентованих ученика средњих школа по наставним предметима одржава се истовремено у свим Регионалним центрима за таленте.

Државно такмичење талентованих ученика средњих школа по наставним предметима се одржава на једном месту.

Датум одржавања Општинског такмичења одређује се у интерном договору између свих Центара, са тим да то буде у току децембра 2023. године.

Регионална и Државно такмичење биће одржана током априла / маја 2024. године, према Календару такмичења Министарства просвете.

Организатор Државног такмичења обезбеђује тестове знања за све нивое такмичења у складу са Стручним упутством о организовању такмичења ученика средњих школа, које је прописало Министарство просвете.

Члан 9.

Са Општинског на Регионално такмичење талентованих ученика средњих школа по наставним предметима пласирају се ученици који освоје минимум 70 % (процентата), тј. бодова на **Тесту знања**.

Ранг:

I место: 90–100

II место: 80–89

III место: 70–79

Члан 10.

Регионални центри за таленте у писаној и електронској форми воде евиденцију о учесницима Општинског и Регионалног такмичења.

Члан 11.

Сваки учесник Регионалног такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима обавезан је да пошаље на прописани мејл Центра попуњен и потписан примерак своје пријаве за такмичење.

Истраживачке радове ученици достављају менторима, који их након коначног одобрења даље прослеђују на исти мејл Центра, у ПДФ формату. Уколико постоји оправдан разлог, ученик може самостално да пошаље свој рад, али само уз одобрење ментора.

Члан 12.

На Општинском такмичењу талентованих ученика средњих школа по наставним предметима сваки Центар ангажује потребан број стручних лица по групи (на основу области и узраста ученика), да врше надзор тока такмичења, прегледају и бодују тестове ученика.

На Регионалном и Државном нивоу такмичења, Комисије сачињавају 3 (три) члана. Организатор формира комисију за сваку област посебно.

Члан 13.

Организатор Регионалног такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима дужан је да сваком члану комисије за одређену област достави радове учесника најмање 15 дана пре одржавања такмичења. Уз радове обавезно је доставити примерак пријаве попуњене од стране учесника такмичења.

Члан 14.

Регионални центри за таленте су дужни да о Регионалном такмичењу обавесте надлежну школску управу.

Члан 15.

Комисија на Регионалном такмичењу талентованих ученика средњих школа по наставним предметима обавезна је да прегледа и вреднује истраживачке радове у складу са Упутством за сваку област, саслуша презентацију рада и оцени рад према параметрима датим у прописаном обрасцу за оцењивање, који је, потом, дужна да попуни и потписом овери.

Комисија је обавезна да сваком учеснику образложи свој став за оцену и одбрану рада.

Члан 16.

Укупан пласман полазника на Регионалном и Државном нивоу такмичења чини збир бодова на тесту знања и одбрани истраживачког рада:

- 1. Тест знања доноси максимум 40 бодова**
- 2. Рад и одбрана рада доносе максимум 60 бодова**

Члан 17.

Са Регионалног на Државно такмичење талентованих ученика средњих школа по наставним предметима РС пласирају се ученици који освоје 85–100% (процентата), тј. бодова.

Ранг:

I место: 95–100

II место: 90–94

III место: 85–89

За освојена места ученици добијају дипломе, признања и похвале.

Члан 18.

Жалбе ученици, уз консултацију са менторима, прилажу у писаној форми организатору најкасније 24 часа након завршетка такмичења, а који их прослеђује стручној комисији за дату област. Комисија је дужна да у року од 24 часа размотри жалбу и обавести подносиоца.

Коначна ранг листа такмичења сачињава се након разматрања пристиглих приговора и жалби учесника и објављује се на сајту организатора. Обраду резултата врши стручна служба именована од стране Регионалног центра за таленте – организатора такмичења.

Члан 19.

Сваки Регионални центар је дужан да достави организатору Државног такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима РС резултате са свог Регионалног такмичења, најкасније три дана по његовом завршетку.

Списак пласираних полазника на Државно такмичење доставља се у електронској форми у **Excel-у, ћириличним писмом.**

р.б.	Име	Презиме	Предмет	Назив рада	Ментор	Регионални центар	Разред	Име школе	Град	Квалитет рада (бодова)	Тест	Укупно	Ранг
------	-----	---------	---------	------------	--------	-------------------	--------	-----------	------	------------------------	------	--------	------

Члан 20.

Регионални центар за таленте дужан је да достави организатору Државног такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима РС, најкасније три дана по завршетку Регионалног такмичења:

- По један примерак сваког истраживачког рада пласираних полазника: у ПДФ-у и у штампаном облику, које организатор прослеђује комисији за Државно такмичење;

- Попуњен *лопити подаци*/ бодовни формулар за све пласиране полазнике на Државни ниво такмичења;
- Апстракте радова свих учесника на Регионалном такмичењу, сортиране по наставним предметима, у електронској форми /формат А4/ са следећим подацима:

Регионални центар, наслов рада, име и презиме аутора са подацима о узрасту и школи из које долази, име и презиме ментора са подацима о институцији /школи, установи, институту, факултету/ из које долази, апстракт и кључне речи на српском и енглеском језику.

Члан 21.

Организатор Државног такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима дужан је да обједини добијене податке са Регионалних такмичења и исте да преда Министарству просвете – особи задуженој за праћење такмичења.

Члан 22.

Резултате постигнуте на Државном такмичењу вреднује стручна комисија коју формира Организатор такмичења у сарадњи са Министарством просвете. Обраду резултата врши стручна служба именована од стране Организатора.

Члан 23.

Организатор Државног такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима дужан је да члановима комисија достави по примерак рада учесника пласираних на Државно такмичење најкасније 15 дана пре одржавања такмичења (у електронском или штампаном облику).

Члан 24.

Комисије Државног такмичења задржавају право да, минимум 7 дана пре одржавања Државног такмичења, врате радове за које сматрају да по елементима који се траже овим правилником, односно Упутством за писање рада, не испуњавају услове за презентацију на Државном такмичењу.

Уз писмено објашњење Регионалном центру, то значи елиминацију тог рада и његовог аутора са Државног такмичења.

Члан 25.

Државно такмичење талентованих ученика одржава се током школске 2023/2024. године у Чачку, према Календару такмичења Министарства просвете.

Члан 26.

Комисија на Државном такмичењу је обавезна да попуни бодовни формулар за сваки рад. Комисија својим потписом верификује сваки попуњени формулар и даје коначан збир бодова за сваког учесника.

Члан 27.

Презентације радова пред комисијом на Државном такмичењу талентованих ученика средњих школа организоване су по наставним предметима, у посебним просторијама. Комисија може да организује одбрану рада уз присуство свих ученика из те области.

Присуство презентацији и одбрани рада **није дозвољено**: менторима, професорима или било ком другом лицу које не презентује и брани рад.

Одбрана рада се спроводи искључиво уз електронску презентацију у Power point-у, осим у ситуацији када установа у којој се такмичење одржава нема техничких могућности да то омогући. Тада се презентације раде у облику постера, према важећем Упутству за израду постер презентације.

Члан 28.

Сви аутори истраживачких радова који добију максималан број поена /60/ на презентацији и одбрани рада добијају Специјалне дипломе за истраживачки рад.

У посебним околностима, организатор може доделити специјалне дипломе и ауторима који су за свој истраживачки рад добили 60, 59 и 58 поена.

Члан 29.

Пласман полазника на Државном такмичењу талентованих ученика по наставним предметима остварују ученици који освоје 85–100% (процената), тј. бодова.

Ранг:

I место: 95–100

II место: 90–94

III место: 85–89

Члан 30.

Полазници који освоје прво, друго или треће место добијају Диплому за постигнути пласман. Дипломе потписују организатор такмичења и Министарство просвете – Министар/ка.

Члан 31.

Жалбе ученици, уз консултацију са менторима, прилажу искључиво на прописаном формулару за жалбе руководиоцу свог Регионалног центра, до 48 часова од завршетка такмичења. Он све жалбе доставља организатору такмичења, који их прослеђује стручној комисији за дату област. Комисија је дужна да у року од 24 часа размотри жалбу и обавести подносиоца истим редоследом.

Коначна ранг листа такмичења сачињава се након разматрања пристиглих приговора и жалби учесника и објављује се на сајту организатора. Обраду резултата врши стручна служба именована од стране Регионалног центра за таленте – Организатора такмичења.

Члан 32.

У случају поклапања датума два такмичења у Календару такмичења, на која се пласирао неки од полазника Регионалних центара, полазник сам бира на којем такмичењу ће учествовати.

Датум и сатница Државног нивоа такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима не могу се померати и усклађивати према захтевима појединаца.

Члан 33.

Према Стручном упутству о организовању такмичења за ученике средњих школа Министарства просвете, трошкове превоза учесника Државног такмичења обезбеђују Регионални центри. Уколико Центри нису у могућности, трошкове сnose школе или сами учесници.

Члан 34.

Регионални центри за таленте дужни су да са овим правилником благовремено упознају полазнике, менторе и комисије.

Члан 35.

Организатор Државног такмичења талентованих ученика средњих школа по наставним предметима РС обавезан је да у року од седам дана од одржавања такмичења достави писмене извештаје Министарству просвете.

Регионални центар за таленте:

ПРИЈАВА за ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ

Пријава се попуњава пред само одржавање теста у Регионалном центру за таленте

1. Име и презиме
2. Разред
3. Школа
4. Наставни предмет
5. Предметни професор
6. Ментор/и
7. Контакт е-mail
8. Контакт телефон

БРОЈ БОДОВА НА ТЕСТУ /максимум 100/

УКУПАН ПЛАСМАН:

1. МЕСТО	2. МЕСТО	3. МЕСТО	БЕЗ ПЛАСМАНА

Тест прегледао: _____

ОРГАНИЗАТОР ТАКМИЧЕЊА

.....

Место: _____, датум _____ 2023. г.

Регионални центар за таленте:

ПРИЈАВА за РЕГИОНАЛНО / ДРЖАВНО ТАКМИЧЕЊЕ

*Молимо Вас да пријаву попуните на рачунару и пошаљете уз истраживачки рад,
електронским путем на e-mail Регионалног центра за таленте*

- 1. Име и презиме**
  - 2. Разред**
  - 3. Школа**
  - 4. Наставни предмет**
  - 5. Предметни професор**
  - 6. Ментор/и**
  - 7. Контакт e-mail**
  - 8. Контакт телефон**
  - 9. Наслов истраживачког рада:**
-
-

10. Резиме:

Место: _____, датум _____ 2024. г.

**66. *Регионално / *Државно такмичење талентованих ученика средњих школа
по наставним предметима РС (*задржати само потребан назив)**

БОДОВНИ ФОРМУЛАР

1. Регионални центар
2. Презиме и име ученика
3. Разред
4. Школа
5. Наставни предмет

	<i>Параметар</i>	<i>Максимум</i>	<i>Освојено</i>
1.	Квалитет истраживачког рада	<u>35</u>	
	Значај теме	3	
	Степен оригиналности	3	
	Методологија и квалитет резултата	18	
	Ниво интерпретације резултата	5	
	Закључак	3	
	Литературни подаци, естетски изглед рада, прилози, табеле, фотографије, скице и друго	3	
2.	Презентација и одбрана рада	<u>15</u>	
	Излагање и представљање рада путем презентације	8	
	Познавање области истраживања, логичко размишљање, резоновање, закључивање и друго	7	
3.	Техника писања рада	<u>10</u>	
	Писање рада према задатом Упутству	7	
	Стил, граматика и правопис	3	

Коментар

Р.Б.	БРОЈ БОДОВА НА ТЕСТУ И ИСТРАЖИВАЧКОМ РАДУ	ОСВОЈЕНО БОДОВА
1.	Тест /максимум 40/	
2.	Истраживачки рад /максимум 60/	
	УКУПНО БОДОВА /максимум 100/	

УКУПАН ПЛАСМАН:

1. МЕСТО	2. МЕСТО	3. МЕСТО	БЕЗ ПЛАСМАНА

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. _____
2. _____
3. _____

ОРГАНИЗАТОР ТАКМИЧЕЊА
Испред Регионалних центара за таленте
Републике Србије

М.П.

Директор РЦТ Чачак
Др Светислав Марковић